

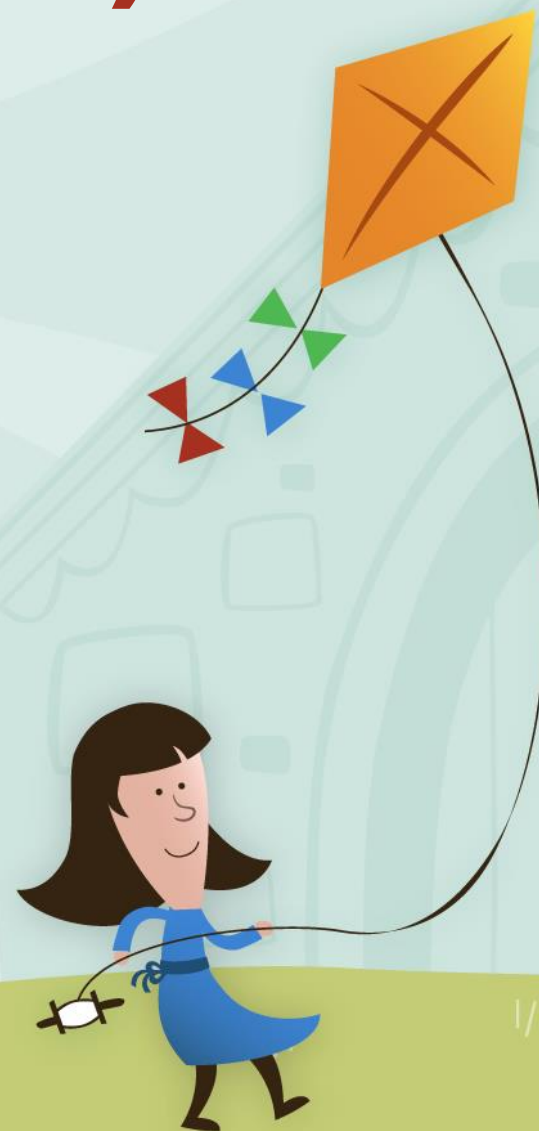
BOOKSTART
S knížkou
do života

S knížkou do života (Bookstart) a co dál...?

Workshop pro metodiky

Zlín, 20.11.2019

Zlata Houšková

Kdo zná projekt Bookstart...

- Tak, aby o něm mohl sdělit stručnou informaci
- Tak, aby o něm mohl napsat dvoustránkový článek do regionálního tisku
- Tak, aby o něm mohl přednášet obsluhovaným knihovnám, vysvětlit jeho význam, zodpovědět relevantně dotazy

?

Kdo to udělal?

Začněme poněkud oklikou...

Víme?

- 📖 Že dle (neveselé) zprávy ČŠI, výsledků PIRLS a PISA se úroveň čtenářské gramotnosti českých školáků se pohybuje v mezinárodním srovnání na mírně podprůměrné úrovni a má tendenci k dalšímu zhoršování?
- 📖 Co říkají varovné články v českých periodikách i zahraniční publikace na téma hrozby digitální demence a ohrožení dětí digitálními technologiemi ?

Víme?

- 📖 Že roste závislost dětí na technologiích (a sociálních sítích)
- 📖 Že roste počet suicidálních pokusů (zejména (násobně) u dívek) v korelaci s užíváním sociálních sítí ?
- 📖 Že multitasking a pouhá přítomnost smartphonů snižuje efektivitu práce na (obou) úkolech?
- 📖 Že děti vnímají závislost svých rodičů na technologiích a nevědí, co s tím...?
- 📖 Např. že předčasné užívání technologií vede k ne-čtenářství dětí...?!

Víme?

- Z běžné denní praxe knihoven, **jestli a jak se mění dětské čtenářství?**
- **Sledujeme posun ve vnímání čtení ve společnosti** (např. to, že stále více tzv. V.I.P., resp. „celebrit“ veřejně bezostyšně přiznává, že nečte (z jakýchkoliv důvodů), ba občas se tím skoro chlubí, což by před 15 lety bylo nemyslitelné z obavy, že dotyčný bude vnímán jako hlupák...)?

Víme?

- **Celostátní reprezentativní průzkumy čtenářství dětí (NK ČR ve spolupráci s výzkumnou agenturou Nielsen Admosphere 2017):**
- **Jednoznačné výsledky např.: přímá úměra mezi studijními výsledky a čtenářstvím dětí (potvrzují i četné mezinárodní výzkumy), pozitivní vliv vzoru a hlasitého předčítání rodičů v raném dětství**
- **Vědí to vše rodiče, školy?**
- **Víme to my?**

Víme, jak jsou na tom rodiče?

- **Nechodím na zahraniční filmy, protože nestíhám číst titulky**
(nedostatečná technická schopnost čtení, neschopnost soustředit se na text vedle obrazu);
- **Stydím se svému dítěti číst, protože koktám** (=neumím číst nahlas plynně, bez chyb);
- **Netušila jsem vůbec, že se má malým dětem, co ještě neumějí mluvit, předčítat – proč?**
- **Naše dítě je šikovné, ještě mu nejsou dva a už umí zacházet s tabletem!**

Rodiče nevědí

- 📖 Že rozvoj jazyka je klíčový pro rozvoj architektury mozku
- 📖 Že sledování živého hovoru (osobní komunikace) je mnohem efektivnější než komunikace elektronická
- 📖 Že když dají malému dítěti předčasně tablet, telefon apod., pravděpodobně ho odsuzují k ne-čtenářství (marshmallow test pravděpodobnosti dokončení studia – snadná okamžitá radost, požitok, odměna); větší vliv než intelligence
- 📖 Že se dítě v batolecím věku učí (i) číst tím, že mu čteme nebo povídáme s knížkou v ruce?

Kdo to rodičům řekne?

 Knihovny

BOOKSTART

S knížkou
do života

Kdo to řekne knihovněm?

 METODIK!!!

Jeden z prioritních úkolů knihoven – prorodinné aktivity

 Podporujeme rodinu (prorodinné aktivity): místo pro volný čas dětí, podpora přípravy do školy, individuální podpora čtenářské gramotnosti, nabídka pořadů a aktivit pro děti, hlídání dětí, příměstské letní dětské tábory...

Prorodinné aktivity

 Společné čtenářské aktivity (společné čtení, Pohádkové babičky, Čteme všichni, Celé Česko čte dětem...), **Akce pro maminky/rodiče s dětmi** (Maminky surfují, děti si hrají...), **Aktivity pro netradiční rodinné „sestavy“** (Dads and Sons, Povedení tatínkové (MěK Sedlčany...), **Akce pro celé rodiny** (čtení, koncerty, výstavy, divadla, soutěže, společné outdoorové aktivity spojené s knihou...), **Speciální vzdělávání maminek/rodičů na MD** (ICT, motivační, příprava na vstup do pracovního procesu (rekvalifikace)...; ale také možnost společenského kontaktu a setkávání), současně **hlídání dětí a program pro ně**, **Podpora setkávání seniorů a dětí** (jedni učí druhé – kurzy ICT, společné čtení, dílny, akce v domovech seniorů...) – **integrační mezigenerační aktivity**

Nej-aktivity k podpoře čtenářství

- Noc s Andersenem (mladší/starší školní věk – čtenáři)
- Knížka pro prvňáčka (prvňáčci – (začínající) čtenáři)
- Pasování dětí na čtenáře (prvňáčci – (začínající) čtenáři)
- Den pro dětskou knihu (všechny děti – do 100 knihoven)
- Škola naruby (mladší školní věk – čtenáři)
- Lovci perel (čtenáři)
- ...stovky individuálních a desítky společných akcí a kampaní k podpoře a propagaci čtení a čtenářství

Dnes	Četl	z knihy	kolik minut	známka	podpis
9.3.	+	Čtení pro sladké snění	25	1	Juda
4.3.	+	Prales leopardů	35	1	Juda
6.3.	+	Malý princ	29	1	Juda
9.3.	+	První čtení	18	1	Juda
11.3.	+	Pohádky do postýlky	44	1	Juda
13.3.	+	Čtyři a půl kama-ráda a bůdeli trpasličí	36	1	Juda
14.3.	+	Hauglí	23	1	Juda
15.3.	+	Čtyři a půl kama-ráda a vánoční spiknutí	38	1	Juda
18.3.	+	Bob a bobek	42	1	Juda
21.3.	+	Rychlé šípky	33	2	Juda
24.3.	+	Hoši od Bobů reky	39	1	Juda
25.3.	+	Ferda mravenec	25	1	Juda
27.3.	+	Kačer Donald	37	2	Juda
30.3.	+	Harry Potter	54	1	Juda

A Ne-čtenáři (=před-čtenáři) ?

 Výpůjční činnost

 Práce s MŠ

 Absolutně
nejdůležitější období
– položení základů
čtenářství a navíc
vznik vztahu

BOOKSTART
S knížkou
do života

Projekt 2018

BOOKSTART

S knížkou
do života

S knížkou do života (Bookstart)

- Podpora čtenářských kompetencí (čtenářské pregramotnosti) dětí v raném věku
- Vedení rodičů (proč a co mají děti číst, jak s nimi pracovat)
- Rodiče a děti: stejně důležité cílové skupiny

Projekt S knížkou do života (Bookstart)

 Spojuje podstatné atributy naší (zejména děckařské) práce (prorodinná orientace, podpora čtenářství) s výrazným zaměřením na VČASNÉ vnímání čtení a komunikaci – ve škole, ba i ve školce je už pozdě, musí se začít u rodičů, novorozenců a batolat

 Komunikací a předčítáním a vším, co je s tím spojené, se děti učí (mimo jiné) i číst a rodiče se (mimo jiné) učí, proč a jak je to důležité

Projekt S knížkou do života (Bookstart)

- Zaměřený na vzdělávací, sociální, citový, kulturní a kreativní rozvoj dítěte v rodině od jeho narození (<http://www.sknizkoudozivota.cz/>)
- Základem je předání dárkových knižních sad novorozeným dětem a jejich rodičům (již desítky miliónů dětí po celém světě, od r. 2018 také cca 20 000 dětí v ČR)
- Na motivační dárek navazují aktivity knihoven k podpoře čtenářství v raném dětství

Divný projekt

- **Není divný, jen možná nemáme dost informací – psychologicko-sociologických, o projektu, o potřebách v obci...?**
- **Seznámit se s problematikou!**
- **Důvody – viz výše**

Bookstart

- **Je mezinárodní, odzkoušený, úspěšný!**
- 1992 zahájila ve Velké Británii (Birmingham) nezisková organizace Book Trust <http://www.booktrust.org.uk/>
- V Evropě: např. Irsko, Itálie, Německo, Malta, Nizozemsko, Pobaltské republiky, Polsko, Portugalsko, Srbsko, Španělsko, Švýcarsko ...
- Jinde: Austrálie, Čína, Jamajka, Japonsko, Jižní Korea, Nový Zéland, Thajsko, Kolumbie ...

Cíle

- Podpořit rozvoj verbálních schopností dětí a jejich imaginace, zlepšit vztah ke knize a čtení u nejmladší generace
- Dovést rodiče k pochopení významu čtenářských dovedností pro rozvoj dítěte i jeho budoucnost (jednou z nejdůležitějších věcí, jež mohou udělat pro své děti od nejútlejšího věku, je věnovat jim svůj čas a strávit jej společně nad knihou)

Cíle

 Poradit jim, jak to dělat správně (metodickou radou, praktickou pomocí) a nabídnout podpůrné služby knihoven, prostor pro sdílení s ostatními rodiči ad.

 Orientovat rodiče v nabídce kvalitní literatury pro děti

Cíle

- Inovovat a rozšířit služby knihoven pro nejmladší děti a pro rodiny
- Vytvořit novou čtenářskou komunitu
- Podílet se na rozvoji intelektuálního potenciálu společnosti

Cílová skupina

 Rodiče s novorozenci a dále s dětmi po celé předškolní období
(věk 0 – 3 roky, 3 – 6 let)

Podmínky účasti

- Předání dárkových sad do konce kalendářního roku
- Budování/zajištění potřebného fondu literatury pro rodiče a děti (do 3let, do 6let) v knihovně
- Uspořádání (minimálně) 4 relevantních akcí/rok („dopoledne s knížkou“)

Podmínky účasti

- **Přizpůsobení prostředí knihovny pobytu malých dětí (např. přebalovací pult, zázemí po maminky, hrací koutek... apod.)**
- **Zvyšování kvalifikace v této oblasti**
- **Postupné budování komunity rodičů a dětí z projektu**

Podmínky účasti

- **Dokumentace aktivit v rámci projektu a podávání referencí o nich (nejméně 1x ročně)**
- **Propagace projektu a aktivit v obci**
- **Udržitelnost projektu minimálně po dobu 6 let (dovedení dětí do 1. tř.)**
- **Institucionální členství knihovny ve SKIP**
- **Respektování pravidel projektu**

Základní principy – dodržování pravidel

- Objednat a předat centrální dárkové sady v originálním balení; přihlášení do projektu bez objednání dárkové sady **je možné jen tehdy, máme-li sady z předchozího roku, jinak ne**
- Obsah dárkové sady: **centrální set povinně, cokoliv dalšího souvisejícího je možné. Povinně dárek z knihovny: průkazka nebo voucher**

Základní principy – dodržování pravidel

- Peníze na nákup setů (80,-/ks): **jednáme, sháníme, přesvědčujeme – dělejte to stejně!**
- Ideální: zapojení zřizovatele (účelově peníze na sety, zařadit mezi pravidelné výdaje)
- **Může pomoci metodik????**

Základní principy – dodržování pravidel

- Termíny přihlašování: snažíme se řešit s cílem pravidelnosti (1. pololetí), nutné jednání včas
- Konference Andersen!
- Letos zveřejněno 3. 4.

Základní principy – dodržování pravidel

- Jak předat, zvát na akce (GDPR): viz brožura „Jak na projekt s knížkou do života“ 2018
- Kdy a kde předávat: celoročně, výběr místa je na rozhodnutí knihovny

Základní principy – dodržování pravidel

- Uspořádat akce (minimálně 4 ročně); pozvat primárně ty, kdo byli obdarováni; zvlášť evidovat projektové děti (výzkum, statistiky)
- Účast na akcích (projektové děti x jiné děti, málo x mnoho dětí, termíny, hodiny?): **preference projektových dětí! (samozřejmě nevyhodíme jiné); nutno sledovat (výzkum, statistiky), postupně „vychytat“.**
- **Může s přípravou akcí pomoci metodik?**

Základní principy – dodržování pravidel

- Výběr termínů a hodiny: **poznáme potřeby obce; příklady dobré praxe (viz brožura)**
- Počet akcí: **u nejmenších knihoven akceptujeme v krajním případě i méně**

Základní principy – dodržování pravidel

- **Obsah akcí: Akce musí být zaměřené na podporu čtenářství** (především podpora čtenářství, instruování rodičů (možná časem metodika a školení?), **zopakovat si základní teze!**
- **Lektoři: usilujeme o získávání partnerů; sdílení tipů (web) na dobré příklady z praxe; využití partnerů s blízkým zaměřením** (př.: z východních Čech: Šanami <http://www.sanami.cz/>, <https://www.kurzyprovsechny.cz/kontakt/>)

 Může pomoci metodik?

Základní principy – dodržování pravidel

Budovat adekvátní fond

Může pomoci metodik?

Základní principy – dodržování pravidel

- Přizpůsobit prostředí klientské skupině (trvale/„přechodně“)
- Úprava prostředí (peníze, prostory, jak): **není nutné dramatizovat; dobré zkušenosti (viz brožura)**
- **Může pomoci metodik?**

Základní principy – dodržování pravidel

- Udržet se v projektu po dobu 6 let
- Udržitelnost 6 let (co když...): **snaha a záměr**
- Kapacity pracovní, personální: **nepomůžeme z centra; pomohou dobrovolníci; dobré příklady (viz brožura)**

Základní principy – dodržování pravidel

- Vzdělávat se v oblasti práce s touto uživatelskou skupinou
- Kvalifikace pracovníků knihovny (knihovník lektor)
- Kvalifikace pracovníků: **snažíme se – regionální kurzy/workshopy pro nejmenší knihovny probíhají – letos 4**
- **Může pomoci metodik?**

Základní principy – dodržování pravidel

- Podat zprávu a dokumentaci k průběhu těchto akcí
- Dodržovat termíny
- Propagace projektu
- **Může pomoci metodik?!**

Nové problémy

- Tříleté děti 2021 (další dárek – peníze): **Ano, problém. Snažíme se získat partnery**
- Zmnožení akcí (nejméně 4 + 4): **Ano, problém kapacit**
- Odlišnost prostředí pro různé skupiny: **pseudoprobém**
- Pořád ještě testujeme věci, rutinní provoz věci „usadí“

Jak to zatím dopadá...

- 2018: 120 knihoven (=obcí), 10 000 miminek (1/10 nové populace)
- 2019: cca 150 knihoven (=obcí), cca 11 000 miminek
- Ohlasy z knihoven nadšené (97%) – velký zájem rodičů s dětmi, bohatá účast, vznik klubů, aktivizace některých matek, nové komunity čtenářů; „zatím nejlepší projekt, co knihovny dělají“

Podpora projektu

- **Připravena metodická publikace k tvorbě akcí (cíle, metody, formy, příklady scénářů), vyjde do konce roku 2019**
- **Metodická publikace („kuchařka“) pro nejmenší knihovny „Jak na projekt s knížkou do života“ 2018 (s příklady scénářů)**
- **První „metodika“: Bulletin SKIP, zvl. č. 1 z r. 2017**

Podpora projektu

- **Vyhodnocení pilotního ročníku** (na základě zpráv z knihoven)
- **Praktická školení v krajích pro malé knihovny „Jak připravovat akci pro rodiče s dětmi“** (zatím Střední Čechy..., Východní Čechy 26.11...., již proběhla i řada dalších školení pro zúčastněné knihovny na úrovni celostátní i v krajích)

Podpora projektu

- **Web a Facebook projektu** (vítáme připomínky, potřeby, dotazy)
- **Pravidelný e-zpravodaj** (aktuální informace; **vítány příklady, fotografie** (pozor na ochranu osobních údajů a souhlasy s publikací), **citáty, zkušenosti, nové metody a formy práce, diskuse**)
- **Připravuje se nový roll-up**

Podpora projektu

- **Cena Knihovna roku 2018 v kategorii knihovnický a informační počin**
- **Záštitu ministra kultury ČR**
- **Konference Hrozí našim dětem digitální demence? 4. 3. 2019 v Senátu...**

Pokračování projektu

- **Příprava nových setů 2021 – 2023**
- **Příprava nové knížky pro děti ve věku 0 – 3 roky (jednání s R. Malým)**
- **Doplňují se seznamy doporučené literatury, časopisů apod.**

Pokračování projektu

- **Příprava setů pro 3leté děti**
- **Příprava nové knížky pro 3leté děti z projektu** (2021; převyprávěné klasické pohádky, cca 10, autor: Ivona Březinová, texty hotovy, připravují se vysvětlivky, otázky, pracuje se na ilustracích a doplňkové hře) a další součásti setu pro tříleté

BOOKSTART
S knížkou
do života

Pokračování projektu

- Hledání partnerů a finanční podpory
- Masivní propagace projektu...
- Křest nového setu 29.11.2019

Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky
vás srdečně zve na křest

NOVÉHO SETU PRO DĚTI S knížkou do života BOOKSTART

29. listopadu 2019 od 10 hodin
Praha, Klementinum, 1. patro - zasedací místnost č. 136

PROGRAM

ROMAN GIEBISCH	O projektu obecně
MARKÉTA VYDROVÁ	Pohledem ilustrátorky
JANA LINHARTOVÁ	Jeden kraj za všechny
BARBORA ČIŽINSKÁ	Křest nového setu pro nejmenší děti
SAŠA RAŠILOV	Čtení dětem

Součástí programu bude také křest malovaného kalendáře
výtvarnice a ilustrátorky Markéty Vydrové.

Pořádáno pod záštitou ministra kultury PhDr. Lubomíra Zaorálka.

 BOOKSTART
S knížkou do života

 skip

Pokračování projektu

- Růst počtu zúčastněných knihoven (obcí)?
- Růst počtu odebraných setů?
- Růst interní (intraoborové) podpory?
- Podpora metodiků?

Připojení k projektu

- Možnost zapojit se do projektu na rok 2020 (rezerva)
- Možnost zapojit se do projektu na rok 2021 (první pololetí 2020)
- Objednávkový formulář na <http://www.sknizkoudozivota.cz/pro-knihovny/registracni-formular/>

BOOKSTART

S knížkou
do života

Otázky?

 Zlata Houšková

 zlata.houskova@gmail.com

 Tel. 773-461-554

Díky za pozornost!

<http://www.sknizkoudozivota.cz/>

